Lieta Nr.A42741208

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2010.gada 27.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese S. Ozola,

piedaloties pieteicējai *E.O.*, personas kods */personas kods/*, pieteicējas pārstāvim *P.K.* un atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Prevencijas pārvaldes Satiksmes uzraudzības biroja pārstāvim *I.D.*,

atklātā tiesas sēdē Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *E.O.* pieteikumu par Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Sabiedriskās drošības pārvaldes priekšnieka 2008.gada 13.oktobra lēmuma Nr.167 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts policijas jaunākais inspektors 2008.gada 28.septembrī sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu un pieņēma lēmumu Nr.PB640348 (turpmāk – protokols), kurā konstatēts, ka *E.O.* (turpmāk – pieteicēja) 2008.gada 28.septembrī plkst.21.50 vadīja transportlīdzekli Honda Acord ar valsts reģistrācijas Nr.*/reģistrācijas numurs/* (turpmāk – automašīna) pa autoceļu P85 no Rīgas rajona robežas puses Daugmales virzienā, kad pieteicējai ir spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums sakarā ar uzvārda maiņu. Ar lēmums nolemts pieteicēju saukt pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (LAPK) 149.^{4}panta ceturto daļu, piemērojot naudas sodu 30 latu apmērā.

Valsts policijas Galvenās kārtības pārvaldes Sabiedriskās drošības pārvaldes priekšnieks, izskatot pieteicējas sūdzību, 2008.gada 13.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.167 (turpmāk – Lēmums), ar kuru atstāja negrozītu apstrīdēto lēmumu.

Lēmumā konstatēts, ka 2008.gada 28.septembrī, pildot dienesta pienākumus Rīgas rajonā Baldones pagastā uz autoceļa P85 ap plkst.21.30, jaunākais inspektors apturējis automašīnu par nelielu ātruma pārsniegšanu. Policijas darbinieks, ievadot datus datora informatīvajā sistēmā, ilgi nav varēji sagaidīt atbildi, tāpēc apmēram pēc 15-20 minūšu gaidīšanas, pieteicēja tika atlaista. Pēc apmēram 1 kilometra nobraukšanas no datora informācijas sistēmas tika saņemta informācija un automašīna tika atkārtoti apturēta, un pieteicējai sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PB 640348 par transportlīdzekļu vadīšanu, ja ir transportlīdzekļa vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums. Pie minētajiem apstākļiem pieteicējas vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir pierādīta, bet policijas darbinieku rīcībā nav saskatāmas pretlikumīgas darbības.

[2] 2008.gada 10.novembrī Administratīvā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu, kas pamatots ar to šādiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs norāda, ka sakarā ar laulību, tika mainīts uzvārds, taču viņa nav zinājusi informācijas apmaiņas kārtību starp visiem reģistriem, kas iesaistīti uzvārda maiņas reģistrēšanas procedūrās un laika atskaites punktu, no kura rēķināts uzvārda maiņas termiņš un informācijas ierakstīšanas kārtība reģistrā.

[2.2] Pieteicējai pēc tam, kad policijas darbinieki bija pārbaudījuši autovadītājas apliecību, radās tiesiskā paļāvība, ka atbildētājs rīkojas tiesiski, bet atbildētāja kļūda, kuras pieļaušanā pieteicēja nav vainojama, nedrīkst pieteicējai radīt nelabvēlīgas sekas.

[3] Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Sabiedriskās drošības pārvalde (tagad – Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Prevencijas pārvaldes Satiksmes uzraudzības birojs; turpmāk tekstā arī – atbildētājs vai policija) rakstveida paskaidrojumos tiesai norāda, ka pieteicējas pieteikumu neatzīst, jo uzskata, ka lietā pilnībā ir pierādīts administratīvā pārkāpuma sastāvs. Saskaņā ar LAPK 243. pantā noteikto, pieteicējas vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir pierādīta ar policijas jaunākā inspektora ziņojumu, pieteicējas iesniegumu, kā arī ar protokolu.

[4] Pieteicēja tiesas sēdē prasījumu uzturēja un pieteicējas pārstāvis papildus pieteikumā norādītajiem argumentiem paskaidroja, ka pieteicēja bez speciālām juridiskām zināšanām nav varējusi zināt, kurā brīdī tiek mainīts uzvārds. Turklāt pieteicēja pirms minētā brauciena internetā bija iepazinusies ar nederīgo dokumentu reģistru un pārliecinājusies, ka šajā reģistrā nav ziņu par dokumenta nederīgumu. Pieteicējas pārstāvis norādīja, ka arī protokolā ir norādīta neprecīza informācija par dokumenta nederīgumu

[5] Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē prasījumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā tiesai norādītajiem apsvērumiem, papildus paskaidrojot, ka ziņas tiek iegūtas no transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra un pēc mēneša kā tiek mainīts uzvārds, automātiski parādās, ka transportlīdzekļa vadītāja apliecībai ir liegums.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietā esošos materiālus kopsakarā ar tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[7] Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk - Ceļu satiksmes noteikumi) 39.5.punkts noteic, ka transportlīdzekļa vadītājam aizliegts vadīt transportlīdzekli, ja ir stājies spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums.

Lēmumā ir konstatēts, ka pieteicēja ir pārkāpusi Ceļu satiksmes noteikumu 39.5.punktu. Pieteicēja saukta pie administratīvās atbildības pēc LAPK 149.^{4} panta ceturtās daļas, kas paredz atbildību par transportlīdzekļa vadīšanu, ja ir spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums.

Tātad, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības saskaņā ar minēto tiesību normu, ir jākonstatē, ka persona ir vadījusi transportlīdzekli laikā, kad ir spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums.

[8] Lietā nepastāv strīds par faktiskajiem lietas apstākļiem, proti, ka pieteicēja 2008.gada 16.augustā, stājoties laulībā, mainījusi uzvārdu, taču transportlīdzekļu vadīšanas tiesības nav nomainījusi līdz pat 2008.gada 28.septembrim, kad vadījusi automašīnu.

Lietā pastāv strīds par to, vai uzvārda maiņu un faktu, ka persona 30 dienu laikā nenomaina transportlīdzekļa vadītāja apliecību, var vērtēt kā apstākli transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumam Ceļu satiksmes likuma 30.panta, Ceļu satiksmes noteikumu 39.5.punkta un LAPK 149.^{4}panta ceturtās daļas izpratnē, un līdz ar to, vai šīs normas bija piemērojamas konkrētajā gadījumā.

[9] Ceļu satiksmes likuma 30.pants nosaka gadījumus, kad iestājās transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums, un cita starp, šī panta otrās daļas 2.punkts noteic,

ka transportlīdzekļu vadīšanas tiesības nedrīkst izmantot, ja mainījies transportlīdzekļa vadītāja vārds, uzvārds vai personas kods un 30 dienu laikā transportlīdzekļa vadītāja apliecība nav apmainīta, — līdz jaunas apliecības saņemšanai.

Tātad saskaņā ar minēto tiesību normu atskaites punkts 30 dienu termiņam ir brīdis, kad mainījies transportlīdzekļa vadītāja vārds, uzvārds vai personas kods. Ja 30 dienu laikā transportlīdzekļa vadītāja apliecība nav apmainīta, iestājas transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums līdz jaunas apliecības saņemšanai.

Paskaidrojumos tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis norādīja uz Ceļu satiksmes likuma 30.panta trešo daļu, kas noteic, ka par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu izdara attiecīgu ierakstu transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā (..) un ka ziņas par nederīgām transportlīdzekļu vadītāja apliecībām Ministru kabineta noteiktajā kārtībā iekļaujamas nederīgo dokumentu reģistrā. Līdz ar to tikai šāda ieraksta esamība nederīgo dokumentu reģistrā – par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu, var būt par pierādījumu tam, ka pieteicējai šāds aizliegums pastāvēja.

Tiesa šādu pieteicējas un viņas pārstāvja argumentu uzskata par nepamatotu. Pieteicēja atsaucas uz minēto tiesību normu (Ceļu satiksmes likuma 30.panta trešo daļu) atrauti no pārējā tiesiskā regulējuma. Kā izriet no Ceļu satiksmes likuma 30.panta otrās daļas 2.punkta, transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums stājas spēkā – pēc 30 dienām no uzvārda maiņas brīža. Tādējādi, pat neskatoties uz to, vai transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā vai nederīgo dokumentu reģistrā bija vai nebija izdarīts attiecīgs ieraksts, tam nav izšķirošas nozīmes. Transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums ir noteikts ar tiesību normu.

[10] Turklāt tiesa uzskata par nepamatotu pieteicējas argumentu, ka aizliegums izmantot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības var iestāties tikai ar šādu ziņu ierakstīšanu kādā no reģistriem un ka viņa savas nezināšanas dēļ nav zinājusi no kura brīža rēķināms uzvārda maiņas termiņš un informācijas ierakstīšanas kārtība reģistros.

No Ceļu satiksmes noteikumu 30.panta regulējuma neizriet, ka iestādei būtu jāpieņem īpašs lēmums, ar kuru noteiktu aizliegumu izmantot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības. Kā jau minēts iepriekš, šie apstākļi iestājas paši par sevi un neatkarīgi no iestādes, un transportlīdzekļa vadītājam pašam ir pienākums sekot savu dokumentu atbilstībai normatīvo aktu prasībām un izpildīt šīs prasības.

Kā jau tiesa konstatēja, tas, ka nav veikts attiecīgs ieraksts kādā no reģistriem, nav pamats atzīt, ka nav iestājies transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums. Šāds aizliegums iestājas brīdī, kurš noteikts Ceļu satiksmes likuma 30.panta pirmajā vai otrajā daļā, nevis tad, kad tiek izdarīts ieraksts šī panta trešajā daļā minētajos reģistros.

Ja pieņemtu šādu pieteicējas apgalvojumu, tad jebkurš fakts tiktu atzīts par notikušu ar to brīdi, kad tas tiktu reģistrēts kādā no valsts reģistriem. Šādā gadījumā, piemēram, par bērna dzimšanas dienu (fakts) varētu atzīt tikai bērna dzimšanas reģistrācijas dienu dzimtsarakstu nodaļā. Tas pats attiecas uz laulības noslēgšanas brīdi un brīdi, kad persona, stājoties laulībā, maina uzvārdu.

Atbilstoši Civillikuma 86.pantam, noslēdzot laulību, laulātie pēc savas vēlēšanās izraugās viena laulātā pirmslaulības uzvārdu par savu kopējo uzvārdu. Savukārt saskaņā ar Civilstāvokļa aktu likuma 18.panta otro un trešo daļu, noslēdzot laulību, izdara ierakstu laulību reģistrā. (..) Ja laulību noslēdz pie garīdznieka, reģistra ierakstu un laulības apliecību paraksta garīdznieks, apstiprinot to ar draudzes zīmogu; 20.pants noteic, ka tūlīt pēc laulības reģistrācijas laulātajiem izsniedz laulības apliecību.

Līdz ar to no minētajām tiesību normām izriet, ka brīdis, kad persona izraugās un iegūst viena laulātā pirmslaulības uzvārdu, ir laulības noslēgšanas brīdis, un laulības noslēgšanas faktu apliecina laulības apliecība.

Savukārt apstāklis, ka pieteicēja nezina informācijas ierakstīšanas kārtību reģistros, nav pamats apgalvot, ka pieteicējai nav mainījušās viņas tiesiskās attiecības. Pretēji

pieteicējas apgalvotajam par ziņu sniegšanu reģistriem attiecība uz viņas transportlīdzekļu vadīšanas tiesību derīgumu, tiesa no Iedzīvotāju reģistra datiem konstatē, ka pieteicējai 2008.gada 22.augustā nebija šķēršļu saņemt pasi, pamatojoties uz dokumentiem, kas apliecina izmaiņas iepriekš izsniegtas pases ierakstos, pirms ziņas par izmaiņām vēl nebija iekļautas Iedzīvotāju reģistrā. Proti, pase ar laulības noslēgšanas brīdī iegūto uzvārdu izsniegta, pamatojoties uz 2008.gada 16.augustā izsniegto laulības apliecību, kas apliecina uzvārda maiņu, bet ziņas par laulību reģistru saņemtas tikai 2008.gada 26.augustā.

[11] Savukārt pieteicējas pārstāvja tiesas sēdē norādīto, ka pieteicēja nepamatoti tiek saukta pie atbildības par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību nederīgumu nevis par transportlīdzekļa vadīšanas tiesību izmantošanas liegumu, tiesa uzskata par nepamatotu un noraidāmu.

Kā jau tiesa konstatēja, Ceļu satiksmes likuma 30.pantā izsmeļoši ietverti visi gadījumi, kad iestājās transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums. Proti, gan minētā panta pirmajā daļā noteiktais, kad transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums noteikts ar Valsts policijas amatpersonas lēmumu, gan ar šī panta otrajā daļā noteiktajiem gadījumiem, kad transportlīdzekļu vadīšanas tiesības nedrīkst izmantot, iestājoties konkrētiem nosacījumiem. No šīs tiesību normas, interpretējot to gramatiski un sistēmiski, jāsaprot, ka abās panta daļās noteiktie transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumi ir viens un tas pats, proti, ka personai – transportlīdzekļa vadītājam, iestājoties konkrētiem apstākļiem, nav tiesību izmantot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības. Atšķiras tikai pamati, kāpēc tas ir liegts. Vienā gadījumā tas ir iestādes lēmums (panta pirmā daļa), bet otrā gadījumā tie ir faktiskie un tiesiskie apstākļi, kuru iestāšanās gadījumā rodas konkrētas tiesiskas sekas (panta otrā daļa).

Tādējādi secināms, ka transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums iestājas arī tajā gadījumā, ja personai – transportlīdzekļa vadītājam, ir mainījies vārds, uzvārds vai personas kods un 30 dienu laikā transportlīdzekļa vadītāja apliecība nav apmainīta.

[12] Pieteicēja pieteikumā un paskaidrojumos tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis uzsver, ka iestāde ir pieļāvusi tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu, kas izpaudās tādējādi, ka sākotnēji apturot pieteicējas vadīto automašīnu un pārbaudot dokumentus, pieteicējai radās tiesiskā paļāvība, ka atbildētājs rīkojies tiesiski, atzīstot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības par derīgām.

Tiesa konkrētajā gadījumā neatzīst, ka ir tiesiski aizsargājama personas paļāvība uz to, ka persona netiks sodīta tikai par kādā noteiktā laikā nekonstatētu pārkāpumu turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka brīdī, kad pirmo reizi tika apturēta pieteicējas vadītā automašīna, policijas inspektors nevarēja konstatēt, ka ir stājies spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums. Minētais apstiprinās ar lietā esošo policijas inspektora *S.K.* ziņojumu (*sk. lietas 21.lapa*). Kā izriet no lietas materiāliem (sk. inspektora ziņojumu), pieteicēja uzrādījusi inspektoram vadītāja apliecību, bet pati nav informējusi par uzvārda maiņu. Ņemot vērā to, lai noskaidrotu iesniegtā dokumenta derīgumu, t.sk., transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu, tika pieprasīta informācija no transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra, bet tās saņemšana kavējās. Tāpēc tobrīd nebija iespējams konstatēt, ka konkrēto vadītāja apliecību ir aizliegts izmantot. Turklāt pēc kāda laika, saņemot pieprasīto informāciju no reģistra un ievērojot to, ka iepriekš par aizliegumu nebija saņemta informācija, pieteicējas automašīna tika apturēta atkārtoti, un konstatēts, ka transportlīdzekļu vadīšanas tiesību aizliegums bija iestājies saskaņā ar noteiktiem faktiskiem apstākļiem – pieteicēja 30 dienu laikā pēc uzvārda maiņas nebija apliecību apmainījusi.

Līdz ar to secināms, ka pirmo reizi apturot pieteicējas vadīto automašīnu, viņas transportlīdzekļu vadīšanas tiesību pārbaude netika veikta. Tādēļ nav pamatots pieteicējas

apgalvojums, ka pieteicēja varēja paļauties uz to, ka transportlīdzekļu vadīšanas tiesības atbilst normatīvo aktu prasībām. Savukārt apturot atkārtoti pieteicējas vadīto automašīnu, noskaidrots, ka pieteicēja vadījusi transportlīdzekli, kad bija uz likuma pamata stājies spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums.

[13] Saskaņā ar LAPK 149.^{4} panta ceturto daļu par transportlīdzekļa vadīšanu, ja ir spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums, izņemot gadījumu, kad izmantošanas aizliegums piemērots pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas ietvaros, uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam trīsdesmit latu apmērā.

Ar Lēmumu pieteicējai piemērots naudas sods 30 latu apmērā.

Ņemot vērā to, ka atbilstoši LAPK 21.pantam (*redakcijā, kas bija spēkā pārkāpuma izdarīšanas brīdī*) ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu var atzīt par maznozīmīgu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz desmit latus un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, kā arī to, ka LAPK 149.^{4} panta ceturtā daļa noteic konstantu sankciju, tiesa atzīst, ka pieteicējai piemērotais naudas soda apmērs ir samērīgs un pamatots atbildības līdzeklis.

[14] Ievērojot iepriekš konstatēto, tiesa uzskata, ka atbildētājs ir pareizi interpretējis un piemērojis tiesību normas, pareizi konstatējis lietas faktiskos apstākļus un pamatoti saucis pieteicēju pie administratīvās atbildības. Tādējādi pārsūdzētais Lēmums atzīstams par tiesisku un pamatotu, bet pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Latvijas Administratīvā pārkāpuma kodeksa 286.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt *E.O.*, personas kods */personas kods/*, pieteikumu un atstāt negrozītu Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Sabiedriskās drošības pārvaldes priekšnieka 2008.gada 13.oktobra lēmumu Nr.167.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnese S.Ozola